Lipaas

Lipaas plasmas (P-Lip)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi automaatliini labor

Telefonid: 617 1027, 617 1661

Üldiseloomustus

Lipaas on üheahelaline glükoproteiin molekulmassiga 48 kDa. Pankrease lipaas on keskse tähtsusega toidurasvade hüdrolüütilisel lagundamisel. Peamine osa plasma lipaasist pärineb pankreasest, väiksem osa ka süljest, maost, kopsudest ja soolestikust. Oma väikese molekulmassi tõttu filtreerub pankrease lipaas kergesti läbi neerupäsmakeste. Neerutorukestes imendub ta aga täielikult tagasi ning seetõttu ei ole võimalik seda uriinis tuvastada.

Näidustused

- Ägeda pankreatiidi diagnostika ja haiguskulu jälgimine.

Referentsvahemik

<12 aastat: <31 U/L

16-18 aastat: <55 U/L

>18 aastat: 13-60 U/L

Kliiniline tõlgendus

Pärast ägeda pankreatiidi ilmnemist suureneb plasma lipaasi aktiivsus 4-8 tunni jooksul, jõuab haripunkti 24 tunni möödudes ning hakkab vähenema 8-14 päeva jooksul. Puudub korrelatsioon plasma lipaasi aktiivsuse ja pankrease kahjustuse ulatuse vahel. **Lipaas on ägeda pankreatiidi diagnoosimiseks suurema tundlikkuse ja spetsiifilisusega võrreldes pankrease amülaasiga ning see püsib kauem kõrgemal tasemel.** Ägeda pankreatiidi korral tõuseb lipaasi aktiivsus 2-50 korda üle ülemise referentspiiri.

Plasma lipaasi aktiivsuse tõusu võivad põhjustada ka pankrease juha sulgus kivide või pankrease

kartsinoomi tõttu, vähenenud glomerulaarfiltratsiooni kiirus, sapipõie uurimine endoskoopilise retrograadse kolangio-pankreatograafiaga või ravimitest opiaadid, indometatsiin, rasestumisvastased ravimid, tiasiid-diureetikumid ja antikolinergilised ravimid. Tähelepanelik tuleb olla kõrgete tulemuste interpreteerimisel neeruhaigusega patsientide korral.

Proovi-/uuringumaterjal	Veeniveri/plasma
Proovianum	Geeliga LH-katsuti (heleroheline kork)
Proovimaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	15...25 °C 1 nädal 2..8 °C 1 nädal -15...-25 °C 2 kuud
Teostamise sagedus	24 h, võimalik cito!
Mõõtemeetod	Spektrofotomeetria
HK kood	66110

Kasutatud kirjandus

1. Heil W, Ehrhardt V. Reference Ranges for Adults and Children, Pre-Analytical Considerations, ptk 2.1, lk 54, 2008.
2. Reaktiivi infoleht – Cobas LIPC, Roche Diagnostics, versioon 2, 02/2018.
3. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE. Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 5th Edition, lk 585—586, 2012.
4. Chahinian H, Sias B, Carriere F. The C-Terminal Domain of Pancreatic Lipase: Functional and Structural Analogies with C2 Domains, 1, lk 91-103, 2000.

Koostanud Liina Eek, laborispetsialist

13.08.2018

Viimati uuendatud 18.11.2024